

MAHARAJA KRISHNAKUMARSINHJI BHAVNAGAR UNIVERSITY
(With effect from Academic Year 2020-2021)

M.S.W.
SEMESTER - I

Sr. No.	Subject Code	Title
1	23295	Social Sciences
2	23296	Ideologies of Social Work
3	23297	Rural Development
4	23298	Rural Field Work
5	23299	Urban Area Fieldwork & Practical Work

SEMESTER - II

Sr. No.	Subject Code	Title
1	23300	Methods of Social Work-I
2	23301	Methods of Social Work-II
3	23302	Social Welfare Administration
4	23303	Rural Field Work
5	23304	Rural Camp & Introductory Visit of Organizations

M.S.W**NAME OF THE SUBJECT SOCIAL WORK****SEMESTER 1st**

ક્રમ	પેપર નંબર	પેપરનું નામ	કુલ ગુણ આંતરીક + બાહ્ય = કુલ	લઘુતમ પાસીંગ આંતરીક + બાહ્ય = કુલ	પરીક્ષા સમય કલાક	શૈક્ષણીક કાર્યના કુલ કલાકો	કેડીટ
૧	૧૦૧	સામાજિક વિજ્ઞાનો	૩૦ + ૭૦=૧૦૦	૧૨+૨૮ =૪૦	૨.૩૦ કલાક	૧૫ અઠવાડિયા x ૪ કલાક = ૬૦ કલાક	૦૪
૨	૧૦૨	સમાજ કાર્યની વિચારધારાઓ	૩૦ + ૭૦=૧૦૦	૧૨+૨૮ =૪૦	૨.૩૦ કલાક	૧૫ અઠવાડિયા x ૪ કલાક = ૬૦ કલાક	૦૪
૩	૧૦૩	ગ્રામવિકાસ	૩૦ + ૭૦=૧૦૦	૧૨+૨૮ =૪૦	૨.૩૦ કલાક	૧૫ અઠવાડિયા x ૪ કલાક = ૬૦ કલાક	૦૪
૪	૧૦૪	ગ્રામ્ય ક્ષેત્ર કાર્ય	૩૦ + ૭૦=૧૦૦	૧૨+૨૮ =૪૦		૧૫ અઠવાડિયા x ૮ કલાક = ૧૨૦ કલાક	૦૪
૫	૧૦૫	શહેરી વિસ્તાર ક્ષેત્ર કાર્ય અને પ્રાયોગિક કાર્ય	૩૦ + ૭૦=૧૦૦	૧૨+૨૮ =૪૦		૧૫ અઠવાડિયા x ૮ કલાક = ૧૨૦ કલાક (ક્ષેત્ર કાર્ય - ૪ કલાક અને અહેવાલ લેખન તથા માર્ગદર્શન સેમીનાર-૪ કલાક)	૦૪

M.S.W.**NAME OF THE SUBJECT SOCIAL WORK****SEMESTER 2nd**

ક્રમ	પેપર નંબર	પેપરનું નામ	કુલ ગુણ આંતરીક + બાહ્ય = કુલ	લઘુતમ પાસીંગ આંતરીક + બાહ્ય = કુલ	પરીક્ષા સમય	શૈક્ષણીક કાર્યના કુલ કલાકો	કેડીટ
૧	૧૦૬	સમાજકાર્યની પદ્ધતિઓ - ૧	૩૦ + ૭૦=૧૦૦	૧૨+૨૮ =૪૦	૨.૩૦ કલાક	૧૫ અઠવાડિયા x ૪ કલાક = ૬૦ કલાક	૦૪
૨	૧૦૭	સમાજકાર્ય ની પદ્ધતિઓ- ૨	૩૦ + ૭૦=૧૦૦	૧૨+૨૮ =૪૦	૨.૩૦ કલાક	૧૫ અઠવાડિયા x ૪ કલાક = ૬૦ કલાક	૦૪
૩	૧૦૮	વિકાસાત્મક અને કલ્યાણકારી સેવાઓનું સંચાલન	૩૦ + ૭૦=૧૦૦	૧૨+૨૮ =૪૦	૨.૩૦ કલાક	૧૫ અઠવાડિયા x ૪ કલાક = ૬૦ કલાક	૦૪
૪	૧૦૯	ગ્રામ્ય વિસ્તાર ક્ષેત્ર કાર્ય	૩૦ + ૭૦=૧૦૦	૧૨+૨૮ =૪૦		૧૫ અઠવાડિયા x ૮ કલાક = ૧૨૦ કલાક	૦૪
૫	૧૧૦	ગ્રામ્ય શિબિર અને સંસ્થા પરિચય મુલાકાત	૩૦ + ૭૦=૧૦૦	૧૨+૨૮ =૪૦		૧૫ અઠવાડિયા x ૮ કલાક = ૧૨૦ કલાક (૧૦ દિવસ x ૮ કલાક =૮૦ કલાક શિબિર અને ૧૦ દિવસ x ૪ કલાક = ૪૦ કલાક મુલાકાતો.)	૦૪

Regulation - 1, M.S.W. Passing Standards

- 1.1 સમાજકાર્ય પારંગત અભ્યાસમાં મા ઉત્તીર્ણ થવા માટે પરીક્ષાર્થીએ આંતરિક પરીક્ષામાં ૩૦ ગુણ માંથી ૧૨ ગુણ અને બાહ્ય પરીક્ષામાં ૭૦ ગુણ માંથી ઓછામાં ઓછા ૨૮ ગુણ મેળવવા જરૂરી ગણાશે.
- 1.2 સેમેસ્ટર ૧,૨,૩, અને ૪ ના સંયુક્ત ગુણના આધારે ગ્રેડ આપવામાં આવશે.

Regulation – 2 M.S.W. Internal Marking Structure.(For Theory)**BREAK UP CONTINUOUS INTERNAL EVALUATION**

1) INTANAL EXAM	15 MARK
2) ASSIGNMENT/PRESENTATION TOTAL MARK:	10 MARK
3) SEMINAR/ATTENDANCE	05 MARK
	<u>30 MARK</u>

(STRUCTURE OF INTERNAL EXAM AS PER NEW CIRCULAR OF UNIVERSITY DATE: 11/6/2019)

Regulation – 3 M.S.W. field work, field work and rural camp, field work and educational tuar, placement program.

૩.૧.(અ) સમાજકાર્ય સેમેસ્ટર ૧ મા ગ્રામ્ય વિસ્તાર ક્ષેત્રકાર્ય પેપર નં ૧૦૪ અંતર્ગત વિદ્યાર્થી એ અઠવાડિયામાં ૦૮ કલાક કાર્ય માટે જવાનું રહેશે જેનો દૈનિક અહેવાલ અને અર્ધવાર્ષિક અહેવાલ લખી સેમેસ્ટરના અંતે જમા કરાવવાનો રહેશે .

(બ) સમાજકાર્ય સેમેસ્ટર ૧- મા શહેરી વિસ્તાર ક્ષેત્રકાર્ય – પેપર નં ૧૦૫ અંતર્ગત શહેરી વિસ્તારોમાં સ્લમ વિસ્તારમાં અઠવાડિયામાં ૪ કલાક વિદ્યાર્થીએ કાર્ય માટે જવાનું રહેશે અને ૪ કલાક શહેરોમાં ચાલતી યોજનાઓ, સમસ્યાઓ અને ક્ષેત્રકાર્ય અંગે માર્ગદર્શન સેમીનારમાં કોલેજ ખાતે Field Lab. મા જોડાવાનું રહેશે. દૈનિક અહેવાલ અને અર્ધવાર્ષિક અહેવાલ લખી વિદ્યાર્થીએ સેમેસ્ટરના અંતે જમા કરાવવાનો રહેશે .

૩.૨ (અ) સેમેસ્ટર -૨ મા ગ્રામ્ય વિસ્તાર ક્ષેત્રકાર્ય - પેપર નં ૧૦૯ અંતર્ગત અઠવાડિયામાં ૦૮ કલાક કાર્ય માટે જવાનું રહેશે. જેનો દૈનિક અહેવાલ અને અર્ધવાર્ષિક અહેવાલ લખી વિદ્યાર્થીએ સેમેસ્ટરના અંતે જમા કરાવવાનો રહેશે .

(બ) સેમેસ્ટર ૨ -ગ્રામ્ય શિબિર અને સંસ્થા પરિચય મુલાકાત- પેપર નં ૧૧૦ અંતર્ગત ૮ દિવસની ગ્રામશિબિર ગોઠવવાની રહેશે. શિબિરમાં વિદ્યાર્થીએ ફરજિયાત જોડાવનું રહેશે જેનો વિદ્યાર્થીએ દૈનિક અહેવાલ બનાવી શિબિર પૂર્ણ થયે જમા કરાવવાનો રહેશે તથા ૧૦ દિવસ

સરકારી વિભાગમાં/ બિનસરકારી સંસ્થાઓ/કંપની/હોસ્પિટલ મા મુલાકાત માટે જવાનું રહેશે, અને વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા લેવામાં આવેલ મુલાકાતોનો અહેવાલ તૈયારી કરી સેમેસ્ટરના અંતે જમા કરાવવાનો રહેશે.

સંજોગોવશાત કોઈ કારણથી શિબિરમાં ન જોડાય શકનાર વિદ્યાર્થીએ પી.જી.સેન્ટરના કો.ઓર્ડીનેટરની પૂર્વ મંજૂરી મેળવી વેકેશન દરમ્યાન શિબિર કરવાનો રહેશે અને આ અંગેનું પ્રમાણ પત્ર રજૂ કરવાનું રહેશે. સેમેસ્ટર ૨ મા માત્ર શિબિરમાં ન જોડાય શક્યા હોય તેવા વિદ્યાર્થીને સેમેસ્ટર ૪ મા પ્રવેશ માટે લાયક ગણાશે પરંતુ જ્યાં સુધી શિબિર પુર્ણ ના કરે ત્યાં સુધી પરિણામ અનામત રાખવામાં આવશે.

૩.૩ (અ) સેમેસ્ટર ૩-માં પેપર નં ૨૦૪ અંતર્ગત વિદ્યાર્થીઓએ કુલ મળીને ૩૦ દિવસ ક્ષેત્રકાર્ય માટે વિદ્યાર્થીએ કંપની/સંસ્થા/હોસ્પિટલ/સરકારી વિભાગમા જવાનું રહેશે, અને એક દિવસ નાં ઓછામાં ઓછું ૪ કલાક કામ કરવાનું રહેશે જેમાં કોઈ એક કંપની, સંસ્થા કે કચેરીમાં કોલેજ ના મંજૂર વર્ગ પૈકી એક વર્ગ ના ૪ થી વધુ વિદ્યાર્થી મૂકી શકાશે નહીં પરંતુ એકજ સંસ્થા કે કંપનીના અલગ અલગ વિભાગ કે પ્રોજેક્ટમાં ૪-૪ વિદ્યાર્થીને મૂકી શકાશે .જેનો વિદ્યાર્થીઓએ દૈનિક અહેવાલ અને અર્ધ-વાર્ષિક અહેવાલ લખીને સેમેસ્ટરના અંતે જમા કરાવવાનો રહેશે.

(બ) સેમેસ્ટર -૩ શહેરી વિસ્તાર ક્ષેત્ર કાર્ય અને પ્રાયોગિક કાર્ય – પેપર નં ૨૦૫ અંતર્ગત વિદ્યાર્થીઓએ શહેરી વિસ્તારોમાં સ્લમ વિસ્તારમાં અઠવાડિયામાં ૪ કલાક કાર્ય માટે જવાનું રહેશે અને ૪ કલાક શહેરોમાં ચાલતી યોજનાઓ, સમસ્યાઓ અને ક્ષેત્રકાર્ય અંગે માર્ગદર્શન સેમીનાર મા કોલેજ ખાતે Field Lab. મા જોડાવાનું રહેશે. જેનો અર્ધવાર્ષિક અહેવાલ લખી વિદ્યાર્થીએ સેમેસ્ટરના અંતે જમા કરાવવાનો રહેશે .

૩.૪ (અ) સેમેસ્ટરમાં ૪- કેન્દ્ર નીવાસ પેપર નં – ૨૦૮ અંતર્ગત વિદ્યાર્થીએ કુલ મળીને ૩૦ દિવસ ક્ષેત્રકાર્ય માટે કંપની/સંસ્થા/હોસ્પિટલ/સરકારી વિભાગમા કાર્ય કરવા માટે જવાનું રહેશે, અને એક દિવસ નાં ઓછામાં ઓછું ૪ કલાક કામ કરવાનું રહેશે જેમાં કોઈ એક કંપની, સંસ્થા કે કચેરીમાં કોલેજ ના મંજૂર વર્ગ પૈકી એક વર્ગ ના ૪ થી વધુ વિદ્યાર્થી મૂકી શકાશે નહીં પરંતુ એકજ સંસ્થા કે કંપનીના અલગ અલગ વિભાગ કે પ્રોજેક્ટમાં ૪-૪ વિદ્યાર્થીને મૂકી

શકાશે. જેનો વિદ્યાર્થીઓએ દૈનિક અહેવાલ અને અર્ધ-વાર્ષિક અહેવાલ લખીને સેમેસ્ટરના અંતે જમા કરાવવાનો રહેશે.

(બ) સેમેસ્ટર માં ૪-શૈક્ષણિક પ્રવાસ અને સંસ્થા પરિચય મુલાકાત પેપર નં ૨૧૦ અંતર્ગત ૮ દિવસનો ગુજરાત કે અન્ય રાજ્યોનો શૈક્ષણિક પ્રવાસ ગોઠવવાનો રહેશે. જેમાં વિદ્યાર્થીએ જોડાવું ફરજિયાત છે. પ્રવાસ પૂર્ણ થયે વિદ્યાર્થીએ તેનો દૈનિક અહેવાલ લખીને જમા કરાવવાનો રહેશે. અને ૧૦ દિવસ સરકારી વિભાગમાં/ બિનસરકારી સંસ્થાઓ/કંપની/હોસ્પિટલ મા મુલાકાત માટે જવાનું રહેશે, અને વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા લેવામાં આવેલ મુલાકાતોનો અહેવાલ તૈયારી કરી સેમેસ્ટરના અંતે જમા કરાવવાનો રહેશે.

સંજોગોવશાત કોઈ કારણ થી પ્રવાસમાં ન જોડાય શકનારે વિદ્યાર્થીએ પછીના વર્ષના સેમેસ્ટરમાં જ્યારે પ્રવાસ યોજાય ત્યારે જોડાવાનું રહેશે. જ્યાં સુધી પ્રવાસ પૂર્ણ ન કરે ત્યા સુધી સેમ-૪ નું પરિણામ અનામત રાખવામાં આવશે.

Regulation – 4 M.S.W. field work, field work and rural camp, field work and educational tuar, placement marking structure (viva voce).

4.1 internal marking structures (viva voce).paper no: 104, 105, 109, 110, 204, 205, 208, 210

ક્રમ	નિર્ણાયક	મૂલ્યાંકનનો આધાર	ગુણ ભાર
૧	સંયોજક	સમજણ, વિષયસજ્જતા	૧૦
૨	માર્ગદર્શક	દૈનિક અહેવાલ, વાર્ષિક અહેવાલ, ખાનગી મૂલ્યાંકન અહેવાલ, નિયમિતતા, વર્તણૂક, કાર્યદક્ષતા, સમજણ વગેરે.,	૨૦
		કુલ	૩૦

નોંધ : ક્ષેત્રકાર્ય/કેન્દ્રનિવાસ પૂર્ણ થયાબાદ તરત જ અને બાહ્ય પરીક્ષા શરૂ થતા પહેલા મૌખિક આંતરીક પરીક્ષા લેવાની રહેશે.

4.2 External Marking Structure (viva voce).

- ક્ષેત્રકાર્યના દૈનિક અહેવાલ, વાર્ષિક અહેવાલ અને કેન્દ્રનિવાસના વાર્ષિક અહેવાલ, ખાનગી અહેવાલ, રજૂઆત, સમજણ વગેરેના આધારે મૌખિક પરીક્ષા ૭૦ ગુણની લેવામાં આવશે.

પેપર નં - ૧૦૧ સામાજિક વિજ્ઞાનો

ગુણ -૧૦૦ (આંતરિક - ૩૦ + બાહ્ય - ૭૦)

ક્રેડીટ -૪

એકમ : - ૧

- ૧.૧ સામાજિક અને સમાજકાર્ય વચ્ચેનો સંબંધ.
- ૧.૨ સમાજનો અર્થ અને ખ્યાલ. સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ અને ખ્યાલ અને લક્ષણો.
- ૧.૩ સામાજિક સ્તરીકરણ, સામાજિક નિયંત્રણ અને સામાજિક વિઘટનો અર્થ અને લક્ષણો
- ૧.૪ સંસ્કૃતનો અર્થ અને ખ્યાલ અને લક્ષણો.
- ૧.૫ લોકરીવાજ, મૂલ્યો ધોરણો, માન્યતાઓ અને પરંપરાનો ખ્યાલ તથા અર્થ .

એકમ : - ૨

- ૨.૧ સામાજિક સંસ્થાનો અર્થ ખ્યાલ અને લક્ષણો.
- ૨.૨ ધર્મ, શિક્ષણ , જ્ઞાતિ, કુટુંબ, લગ્ન, રાજ સંસ્થાનો પરિચય.
- ૨.૩ સામાજિક પરિવર્તનનો અર્થ, લક્ષણો અને કારક પરિબળો.
- ૨.૪ મનોવિજ્ઞાન અને સમાજકાર્ય વચ્ચેનો સંબંધ, મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ અને ખ્યાલ.
- ૨.૫ વ્યક્તિત્વનો અર્થ, ખ્યાલ અને પ્રકારો, જીવનચક્રના આઠ તબક્કાઓ

એકમ : - ૩

- ૩.૧ રાજ્યશાસ્ત્ર અને સમાજકાર્ય વચ્ચેનો સંબંધ તથા મહત્વ.
- ૩.૨ રાજ્યનો અર્થ અને તેના લક્ષણો. રાજ્યશાસ્ત્રનો અર્થ, ખ્યાલ અને તેનું કાર્યક્ષેત્ર.
- ૩.૩ હક્કોનું સ્વરૂપ, વ્યાખ્યા, મહત્વ અને મૂળભૂત હક્કો.
- ૩.૪ ફરજોનો અર્થ અને મૂળભૂત ફરજો.
- ૩.૫ લોકશાહીનો અર્થ અને લક્ષણો. ભારતમાં લોકશાહી અને ભારતની લોકશાહી સામે ભયસ્થાનો.

એકમ : - ૪

- ૪.૧ અર્થશાસ્ત્ર અને સમાજકાર્ય વચ્ચેનો સંબંધ.
- ૪.૨ ભારતની નવી આર્થિક નીતિ અને તેના લાભલાભ (ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ, વૈશ્વિકરણ).
- ૪.૩ ગરીબીનો અર્થ, નિર્દેશકો
- ૪.૪ ગરીબીના કારણો.
- ૪.૫ ઉત્પાદનનો અર્થ, ઉત્પાદનના સાધનો નો અર્થ અને લક્ષણો

સંદર્ભ ગ્રંથ**સમાજશાસ્ત્ર**

૧. સમાજશાસ્ત્ર પરિચય, પ્રો. એ.જી. શાહ, જે.કે. દવે, અનડા, અમદાવાદ.
૨. સામાજિક સમસ્યાઓ, પ્રો. એ.જી. શાહ, જે.કે. દવે, અનડા, અમદાવાદ.
૩. ભારતીય સમાજનો પરિચય, પ્રો. એ.જી. શાહ, જે.કે. દવે, અનડા, અમદાવાદ.
૪. ભારતમાં સમાજ માળખું અને પરિવર્તન, પ્રો. એ.જી. શાહ, જે.કે. દવે, અનડા, અમદાવાદ.
૫. આધુનિક ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તન, પ્રો. એ.જી. શાહ, જે.કે. દવે, અનડા, અમદાવાદ.
૬. લગ્ન, કુટુંબ અને સગપણ સંબંધો, પ્રો. એ.જી. શાહ, જે.કે. દવે, અનડા, અમદાવાદ.
૭. સમાજશાસ્ત્રની મૂળભૂત વિભાવનાઓ, ડૉ. વાચ.એ.પરમાર, પોપ્ચુલર પ્રકાશન, સુરત.
૮. ભારતીય સમાજ, પોપ્ચુલર પ્રકાશન, સુરત.
૯. સામાજિક સ્તરચના, પોપ્ચુલર પ્રકાશન, સુરત.
૧૦. સમાજશાસ્ત્ર પરિચય, પોપ્ચુલર પ્રકાશન, સુરત.
૧૧. સામાન્ય સમાજશાસ્ત્ર, પોપ્ચુલર પ્રકાશન, સુરત.
૧૨. સમાજશાસ્ત્ર પરિચય, ડૉ.અનિલ એસ. વાઘેલા, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
૧૩. લગ્ન કુટુંબ અને સંબંધ (સ્ક્રીપ્ટસ), ડૉ.અનિલ એસ. વાઘેલા, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
૧૪. સમાજશાસ્ત્રના મૂળતત્વો, ડૉ. તારાબહેન પટેલ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
૧૫. લગ્ન, કુટુંબ અને સમાયોજન, ધીરજ ઘડાન.
૧૬. સમાજશાસ્ત્ર પરિચય, સુધા મિશ્રા, ભારત બુક સેન્ટર, લખાનુ
૧૭. Sociology, Green
૧૮. Sociology, Horton & Hant, macgraw hill book co.
૧૯. Sociology, Johanson H.
૨૦. Marriage & Family in India, kapdia K.M.
૨૧. The elements of social science, Maciver R.M.
૨૨. Sociology, Bogards
૨૩. Sociology, Broom & Salznic
૨૪. Fundamental of Sociology, Gisburt.
૨૫. Cultural Sociology, Gillin & Gillin
૨૬. A hand book of Sociology, Ogburn & Nimcorfe.
૨૭. What is Sociology ? An Introdution to the Dicipline & Profesion, Alex Inkeles, Prentice Hall inc.
૨૮. Samaj Khand, Gujarat university.
૨૯. Sociology, Fichter joseph H., The uni. Of Chicago press.
૩૦. Sociology; basic concepts, Rawat H.K., Rawat publication, new delhi.
૩૧. Social structure & change, sharma KL, Rawat publication, new delhi.

માનવ વિકાસ

૧. પ્રગત સામાન્ય મનોવિજ્ઞાન, ડૉ. બી.એ. પરીખ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
૨. માનવશાસ્ત્ર, ડૉ. હર્ષિદા દવે, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
૩. આધુનિક મનોવિજ્ઞાન, ન્યુ પોપ્ચુલર, સુરત.
૪. બાળ મનોવિજ્ઞાન, ડૉ. નાનક કામદાર, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૫. વ્યવહારિક મનોવિજ્ઞાન ડૉ. અરવિંદ એસ. શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૬. મૂળભૂત મનોવૈજ્ઞાનિક પ્રક્રિયાઓ, અનંત વસાણી અને દિપક શાહ, સી. જમનાદાસ કંપની, અમદાવાદ.
૭. ભારતીય બંધારણ, સી. જમનાદાસ કંપની, અમદાવાદ.
૮. માનવ વિકાસનું મનોવિજ્ઞાન, પોપ્ચુલર પ્રકાશન, સુરત.

રાજયશાસ્ત્ર

૧. રાજયશાસ્ત્ર પરિચય ભાગ ૧/૨, પ્રો. હસમુખ પંડયા,અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૨. ભારતનો બંધારણીય ઇતિહાસ, પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
૩. લોકશાહી, રક્ષા વ્યાસ, ગુજરાત વિશ્વ કોષ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ.
૪. ડેમોક્રેસી, પાવર એન્ડ વસ્ટીસ, બ્રાયન બારી.
૫. An Introduction to politics, soltav Roger.
૬. Introduction to government, Rieniw Robert.

અર્થશાસ્ત્ર

૧. ભારતીય અર્થકારણ, બી.ડી. પરમાર, સી. જમનાદાસ એન્ડ કંપની, અમદાવાદ.
૨. અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો,બી.ડી. પરમાર, સી. જમનાદાસ એન્ડ કંપની, અમદાવાદ.
૩. અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો (એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર), આર.સી.જોષી અને ડા. બી.કે ભટ્ટ, પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
૪. ભારતના આર્થિક વિકાસની સમસ્યાઓ, આર.સી.જોષી, પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
૫. આર્થિક વિચારધારાનો ઇતિહાસ, આર.સી.જોષી, પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
૬. વિકાસ અને પર્યાવરણલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર, સી. જમનાદાસ કંપની, અમદાવાદ.
૭. ભારતના આર્થિક સમસ્યાઓ, મયુર પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૮. વિકાસનું અર્થશાસ્ત્ર, પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
૯. અર્થશાસ્ત્રના મૂળતત્વો, ન્યુ પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
૧૦. માનવ વિકાસ અહેવાલ-૨૦૦૪,ઈન્ડીરા હિરવે,મહાત્મા ગાંધીશ્રમ પ્રતિષ્ઠાન, અમદાવાદ.
૧૧. Poverty, Globalization and Inequality, Kalplinsky.
૧૨. The Poverty Question : search for solutions, yogesh atal

પેપર નં - ૧૦૨ સમાજકાર્યની વિચારધારા

ગુણ -૧૦૦ (આંતરિક - ૩૦ + બાહ્ય - ૭૦)

કેડીટ -૪

એકમ : - ૧

- ૧.૧ સમાજકાર્યનો અર્થ અને ખ્યાલ .
- ૧.૨ સમાજકાર્ય અંગેની ગેરમાન્યતાઓ.
- ૧.૩ સમાજકાર્યની મૂળભૂત માન્યતાઓ.
- ૧.૪ સમાજકાર્યની વિશેષતાઓ
- ૧.૫ ઈંગ્લેન્ડમાં સમાજકાર્યનો ઇતિહાસ.

એકમ : - ૨

- ૨.૧ અમેરિકામાં સમાજકાર્ય નો ઇતિહાસ.
- ૨.૨ ભારતમાં સમાજકાર્ય નો ઇતિહાસ.- ધર્મ, કુટુંબ અને જ્ઞાતિ.
- ૨.૩ ભારતમાં સમાજકાર્ય નો ઇતિહાસ.- સંતો.
- ૨.૪ ભારતમાં સમાજકાર્ય નો ઇતિહાસ.- સમાજસુધારકો.
- ૨.૫ ભારતમાં સમાજકાર્ય નો ઇતિહાસ.- વ્યવસાયિક સમાજકાર્ય નો ઉદભવ અને વિકાસ.

એકમ : - ૩

- ૩.૧ સમાજકાર્યના ધ્યયો, ઉદ્દેશો, મુલ્યો.
- ૩.૨ સમાજકાર્યના ક્ષેત્રો (પરિચયાત્મક) / કાર્યો.
- ૩.૩ સમાજકાર્યની ગાંધી વિચારધારા - ગાંધીજીના સમાજકાર્યના અભિગમ
- ૩.૪ ગાંધીજીની કાર્યપદ્ધતિ ની લાક્ષણિકતાઓ.
- ૩.૫ કાર્યકર સેવાર્થી સબંધ અને તેની લાક્ષણિકતાઓ

એકમ : - ૪

- ૪.૧ વ્યવસાય નો અર્થ અને વ્યવસાયના માપદંડો.
- ૪.૨ સમાજકાર્ય એક વ્યવસાયના રૂપમાં તથા સમાજકાર્યની આચાર સંહિતા.
- ૪.૩ સમાજકાર્યના ઘટકો તરીકે કાર્યકર્તા, / સેવાર્થી.
- ૪.૪ સમાજકાર્ય ના ઘટકો તરીકે સંસ્થા.
- ૪.૫ સમાજસેવા અને સમાજકાર્ય વચ્ચેનો તફાવત

संदर्भ ग्रंथ

१. "समाज कार्य", डॉ. नेहल त्रिवेदी अने अन्य, नवभारत साहित्य मंडिर, अमदावाड
२. व्यावसायिक समाजकार्यना आधारस्तंभो, डॉ. आनंटी पटेल, व्यावसायिक अभिवृत्ति प्रकाशन, अमदावाड.
३. गांधीजीनुं धर्मदर्शन, मंगलभाई जो. पटेल, युनिवर्सिटी ग्रंथ निर्माण बोर्ड, अमदावाड.
४. समाजकार्य सिध्दांत एवं अभ्यास, कृपालसिंह सूदन, नव ज्योति सीमरन पब्लिकेशन, लखनऊ
५. समाजकार्य के क्षेत्र, डॉ गीरीशकुमार, उत्तरप्रदेश हिन्दी, संस्थान, लखनऊ
६. समाजकार्य दर्शन एवं प्रणालिया, मिस्री अहमद आर, ब्रिटिश बुक डिपो, लखनऊ
७. समाजकार्य सिध्दांत और व्यवहार, कुवरसिंह तिलारा प्रकाशन केन्द्र, लखनऊ
८. समाजिक कार्य का परिचय, डॉ धर्मपाल चौधरी, आत्माराम अेन्ड सन्स, लखनऊ
९. समाजकार्य इतिहास दर्शन एवं प्रणालिया, डॉ सुरेन्द्रसिंह डॉ पी डी मीश्रा, न्यु रोयल कंपनी, लखनऊ
१०. व्यावसायिक समाजकार्य, डॉ अे अेस इनामशास्त्री, गुलसी सोशल पब्लिकेशन, लखनऊ
११. समाजकार्य, तेजस्कर पाण्डेय ओजस्कर पाण्डेय, भारत बुक सेन्टर, लखनऊ
१२. समाजकार्य दर्शन, तेजस्कर पाण्डेय ओजस्कर पाण्डेय, भारत प्रकाशन, लखनऊ
१३. Social work, Leena Dominell, Rawat Publications, Delhi.
१४. Ideology and Social work, Murali Desai, Rawat Publications, Delhi.
१५. Social work values and ethics, Frederic G. Reamer, Rawat Publications, Delhi.
१६. Social work an integrated approach, Sanjay Bhattacharya, Deep and Deep Publications, Delhi.
१७. Introduction to Social work - History concept methods and field, paul D. Chawdhary, Atmaram and sons, Delhi.
१८. Towards a philosophy of social work in India, Dasgupta S., Popular book services.
१९. Gandhian approach to social work, Dayal p., Gujarat Vidyapith, Ahmedabad.
२०. Towards people centred development, Desai Murli, Monterio Anjali, Narayan Lata, TATA Institute of social sciences, Mumbai
२१. Concept and methods of Social work, Friedlander Walter A., Prentice Hall inc., Englewood cliffs, New Jersey.
२२. Introduction of Social Welfare, Friedlander Walter A., Prentice Hall inc., New york.
२३. Gandhian approach to Development and Social work, Gangrade K.D., Concept publishing company, New Delhi.
२४. Social Aspect of Development , Gore M.S., Rawat Publications, Delhi.
२५. Social work and Social work Education, Gore M.S., Asia Publishing House, Bombay.
२६. Social work in India, Khiduka S.K., Sarvoday Sahitaya Samaj, Jaipur.
२७. Social work profession in India, Misra P.D., New Royal book, Lucknow.
२८. Social work and Social Action, Siddiqui H.Y, Harman Publication, New Delhi.
२९. History and Philosophy of Social Work in India, Wadia A.R., Allied Publishers, Bombay.

પેપર નં - ૧૦૩ ગ્રામવિકાસ

ગુણ -૧૦૦ (આંતરિક - ૩૦ + બાહ્ય - ૭૦)

ક્રેડીટ -૪

એકમ : - ૧

- ૧.૧ ગ્રામીણ સમુદાયની સમસ્યાઓ.
- ૧.૨ ગ્રામ વિકાસની વિભાવના અને મહત્વ.
- ૧.૩ ગ્રામ વિકાસમાં અવરોધક પરિબલો
- ૧.૪ ભારતમાં ગ્રામ વિકાસ માટેના આઝાદી પહેલાના પ્રયત્નો
- ૧.૫ ગ્રામવિકાસની યોજનાઓ

એકમ : - ૨

- ૨.૧ પંચાયતી રાજનો અર્થ અને ઉદ્દેશો.
- ૨.૨ ૭૩માં બંધારણીય સુધારા પહેલા અને પછીનું પંચાયતી રાજ.
- ૨.૩ પંચાયતી રાજમાં ગ્રામ પંચાયતનું માળખું.
- ૨.૪ ગ્રામ પંચાયતના ગ્રામ વિકાસના કાર્યો.
- ૨.૫ પંચાયતી રાજની ગ્રામીણ સમાજ પર અસરો.

એકમ : - ૩

- ૩.૧ ગાંધીજીનો વિકેન્દ્રીત ગ્રામ વિકાસનો નમુનો.
- ૩.૨ સહકારી પ્રવૃત્તિનો અર્થ અને સહકારી મંડળીના પ્રકારો.
- ૩.૩ ગ્રામ વિકાસમાં સહકારી પ્રવૃત્તિની ભૂમિકા.
- ૩.૪ ગ્રામ વિકાસમાં ICTRD (Information Communication Technology for Rural Development)
- ૩.૫ ગ્રામ વિકાસમાં PURA(Providing Urban Amenities in Rural Area)

એકમ : - ૪

- ૪.૧ લોક સહભાગીતાની વિભાવના અને મહત્વ.
- ૪.૨ સહભાગી ગ્રામીણ ચકાસણી (P.R.A) ખ્યાલ, પ્રક્રિયા અને પધ્ધતિ.
- ૪.૩ ગ્રામીણ કાર્ય આયોજન (V.A.P)ખ્યાલ, અને તબક્કાઓ.
- ૪.૪ માહિતી અધિકાર કાયદો -૨૦૦૫
- ૪.૫ ગ્રામ વિકાસના માપદંડો

સંદર્ભ ગ્રંથ

૧. ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર, પ્રો. એ.જી. શાહ, જે.કે. દવે, અનડા, અમદાવાદ.
૨. સમાજશાસ્ત્ર, જે.કે. દવે, લિબર્ટી પબ્લીકેશન, અમદાવાદ.
૩. ભારતમાં ગ્રામવિકાસ, બાબુભાઈ અવરાણી અને બકુલભાઈ અવરાણી, અનડા, અમદાવાદ.
૪. ભારતીય ગ્રામ અર્થતંત્ર વિકાસના પસ્ત્રિપ્રેક્ષ્યમાં, દિલીપ આર. શાહ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
૫. ભારતમાં પંચાયતી રાજ, પ્રા.બી.સી. શાહ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
૬. ૭૩માં બંધારણીય સુધારા પસ્ત્રવાદ ભારતમાં પંચાયતી રાજ, રમેશ મ. શાહ પ્રા. બજટવ આગળ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
૭. ગ્રામવિકાસની કલ્યાણકારી યોજનાઓની રૂપરેખા, સરદાર પટેલ રાજ્ય વહીવટી સંસ્થા, રાજ્ય ગ્રામ વિકાસ સંસ્થા, અમદાવાદ.
૮. પંચાયત નિયમો ભાગ ૧થી ૪, બિપિનચંદ્ર વૈષ્ણવ, નવસર્જન પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
૯. સહભાગી ગ્રામીણ વિકાસ, સીધધ, અમદાવાદ.
૧૦. ઇન્ડિયા ૨૦૨૦, એ.પી.જે. અબ્દુલ કલામ, નવભારત સાહિત્ય મંદિર, અમદાવાદ.
૧૧. લોક સહયોગથી વિકાસભણી, મનસુખ સલ્લા, નવભારત સાહિત્ય મંદિર, અમદાવાદ.
૧૨. "સમાજ કાર્ય", ડો. નેહલ ત્રિવેદી અને અન્ય, નવભારત સાહિત્ય મંદિર, અમદાવાદ
૧૩. વિકાસને વરેલા, સંજય દવે, નવભારત સાહિત્ય મંદિર, અમદાવાદ.
૧૪. લોક પ્રયાસ, સંજય દવે, ઉન્નતિ વિકાસ શિક્ષણ સંગઠન, અમદાવાદ.
૧૫. ગ્રામોન્નતી, રમણલાલ દેસાઈ, આર.આર. શેઠની કંપની, અમદાવાદ.
૧૬. ગ્રામલક્ષ્મી, રમણલાલ દેસાઈ, આર.આર. શેઠની કંપની, અમદાવાદ.
૧૭. માહિતીનો અધિકાર અધિનિયમ-૨૦૦૫, સામાન્ય વહિવટ વિભાગ ગુજરાત સરકાર.
૧૮. સંગઠન તાલીમ એક માર્ગદર્શિકા, સુરેશ પ્રજાપતિ, ઓએસીસ એ સેલ્ફલેસ ઇન્ટરનેશનલ સોસાયટી, વડોદરા.
૧૯. સમાજશાસ્ત્ર, જે.કે. દવે, લિબર્ટી પબ્લીકેશન, અમદાવાદ.
૨૦. સામાજિક કલ્યાણ અને સામાજિક કાયદાઓ, પ્રો.એ.જી.શાહ, પ્રો.જે.કે.દવે, અનડા બુક ડીપો, અમદાવાદ.
૨૧. સામાજિક કલ્યાણ અને સામાજિક કાનૂનીકરણ, પ્રો.એ.જી.શાહ, પ્રો.જે.કે.દવે, અનડા બુક ડીપો, અમદાવાદ.
૨૨. સામાજિક સમસ્યાઓ, ડૉ.હર્ષિદા દવે, યુ.ગ્રં.નિ.બોર્ડ, અમદાવાદ.
૨૩. ભારતના આર્થિક વિકાસની સમસ્યાઓ, ન્યુ પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
૨૪. વિકાસ કા સમાજશાસ્ત્ર, રાવ રામ મહેર સિંહ, અર્જુન પબ્લિકેશન હાઉસ, નર્ડ દિલ્લી
૨૫. સામાજિક નિયોજન ઇબં પ્રશાસન, કુંવર સિંહ તિલારા, પ્રકાશન કેન્દ્ર, લખનઠ
૨૬. સામાજિક સમસ્યાએ, રામ આહુજા, રાવત પબ્લિકેશન, નર્ડ દિલ્લી
૨૭. સમાજકાર્ય, તેજસ્કર પાંડેય ઓજસ્કર પાંડેય, ભારત બુક સેન્ટર, લખનઠ
૨૮. સમાજકાર્ય કે ક્ષેત્ર, ડૉ ગીરીશકુમાર, ઉતરપ્રદેશ હિન્દી, સંસ્થાન, લખનઠ
૨૯. ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર, ડૉ સંજીવ મહાજન, અર્જુન પબ્લિકેશન હાઉસ
૩૦. Functioning of panchayati raj system, Sisodia YS, , Rawat Publications, New Delhi
૩૧. Rural Economy and Society, Rao NS, Rawat Publications, New Delhi
૩૨. Technology and Ruaral Development, Balaramilu CH, Rawat Publications, New Delhi
૩૩. Rural Sociology, Doshi SL & Jain, Rawat Publications, New Delhi
૩૪. Social change through Land Reforms, Judge P., Rawat Publications, New Delhi
૩૫. Planning for Ruaral development administration, Sharma A et al, Rawat Publications, New Delhi
૩૬. Agrarian Transformation, Singh DK, Rawat Publications, New Delhi
૩૭. Integarated rural development programme, Ambedkar SN, Rawat Publications, New Delhi
૩૮. Rural social Transformation, Lal SK (ed), Rawat Publications, New Delhi
૩૯. Dairy cooperativization: An Instrument of Social change, Shah DR., Rawat Publications, New Delhi.
૪૦. Village Caste & Education, Anitha BK., Rawat Publications, New Delhi.
૪૧. Participatory Rural Appraisal: Methodology and application, Mukharjee N., Concept publishers, New Delhi.

४२. Rural Sociology, Anjana chaudhaary, Dominant publishers, New Delhi.
४३. Rural Development in India, C. narsimha rao, serial publications, New Delhi.
४४. social policy and social development in india, Kulkarni P.D., Association of schools of social work in India, Madras.
४५. social policy in India, Kulkarni P.D., McGraw Hill book company.
४६. Public policy and policy analysis in India, Ganapathy R.S., Sage publication, Delhi.
४७. Social Intervention for justice, Hebsur RK., TISS, Bombay.
४८. Top policy Makers in India, Mathur K. Bjorkman, concept publishing co., New Delhi.
४९. Policy analysis and problem-solving for social systems, Rastogi PN, sage publication, New Delhi.
५०. Social Policy: The means and ends question, rao v., Indian journal of public administration, vol L. No. 1, Jan- March 1994.
५१. Participatory Rural Appraisal: Methodology and application, Mukharjee N., Concept publishers, New Delhi.
५२. Planning in India: The challenge for the nineties, Ghosh A., Sage publication, New Delhi.
५३. Rural Development (vol. 1), Desai V., Himalaya Publishing House, Mumbai.
५४. Human Development Reports, UNDP.
५५. Towards people centred development, Desai Murli, Monterio Anjali, Narayan Lata, TATA Institute of social sciences, Mumbai.

પેપર નં ૧૦૪ ગ્રામ્ય ક્ષેત્ર કાર્ય

ગુણ - ૧૦૦ (આંતરિક - ૩૦ + બાહ્ય - ૭૦)
ક્રેડિટ - ૦૫

પેપર નં ૧૦૫ શહેરી વિસ્તાર ક્ષેત્ર કાર્ય અને પ્રાયોગિક કાર્ય

ગુણ - ૧૦૦ (આંતરિક - ૩૦ + બાહ્ય - ૭૦)
ક્રેડિટ - ૦૫

૧. સંગઠન તાલીમ એક માર્ગદર્શિકા, સુરેશ પ્રજાપતિ, ઓએસીસ એ સેલ્ફલેસ ઇન્ટરનેશનલ સોસાયટી, વડોદરા.
૨. સહભાગી ગ્રામીણ ચકાસણી, સીઈઈ, અમદાવાદ.
૩. Note on Field Instructions, V.P.Bet, TAPASWEE, Avanti Nagar, Solapur, Maharashtra, 1989.
૪. Fieldwork Supervision, Delhi School of Social Work, Delhi University, Delhi, 1957.
૫. Fifty Years of Social Work Education in India, K.K.Jacob.
૬. "A Critical Study of Fieldwork Training in Social Work Education in Shivaji University", B.T.Lawani,Kolhapur (Unpublished M. Phil Dissertation),1989.
૭. Sixty Years of Social Work Education, MASWE, Nagpur, 1995.
૮. Fieldwork and Social Work, M.V. and S.N. Rao, Murthy, Waltair,Department,of Sociology and Social Work,1970.
૯. Continuity and Change in Indian Society, Bindeshwar Pathak, Concept Publishing Company, New Delhi, 1998.
૧૦. Fieldwork Training in Social Work Education, K.G. and B.T. Lawani,Pathan, Bharati Vidyapeeth, Bijapur Road,Solapur,Maharashtra,1990.
૧૧. Fieldwork in Social Work Education R.R..Singh,(A Perspective for Human Services Profession), Concept Publication Co., New Delhi, 1985.
૧૨. The Fieldworkers and the Field, M.N.Srinivas, Delhi, Oxford University Press, 1983.
૧૩. Note on Feildwork Training in Social Work, I.S.Subhedar, SWASS,7,Namrata Appt. Kadamwadi Road,Maharashtra,1988.

પેપર નં ૧૦૬ સમાજકાર્ય ની પદ્ધતિઓ-૧

ગુણ - ૧૦૦ (આંતરિક - ૩૦ + બાહ્ય - ૭૦)

કેડીટ ૪

એકમ :- ૧ સામાજિક વૈચકિતક સેવાકાર્ય

- ૧.૧ વૈચકિતક સેવાકાર્યનો અર્થ, ખ્યાલ અને જરૂરિયાત.
- ૧.૨ વૈચકિતક સેવાકાર્ય નો ઇતિહાસ - ભારત, અમેરિકા, ઇંગલેન્ડ.
- ૧.૩ વૈચકિતક સેવાકાર્યની તત્વદર્શીય માન્યતાઓ અને વૈચકિતક સેવાકાર્યના સિદ્ધાંતો.
- ૧.૪ વૈચકિતક સેવાકાર્યના તત્વો
- ૧.૫ વૈચકિતક સેવાકાર્યની કુશળતાઓ

એકમ :- ૨ સામાજિક જૂથકાર્ય

- ૨.૧ જૂથનો અર્થ, ખ્યાલ અને મહત્ત્વ, પ્રકારો.
- ૨.૨ જૂથકાર્યનો અર્થ, ખ્યાલ અને મૂળભૂત માન્યતાઓ.
- ૨.૩ સામાજિક જૂથકાર્ય પદ્ધતિનો ઇતિહાસ - ભારત, અમેરિકા, ઇંગલેન્ડ
- ૨.૪ જૂથકાર્યના ઉદ્દેશો અને મૂલ્યો, જૂથકાર્યના સિદ્ધાંતો.
- ૨.૫ કાર્યક્રમ, આયોજન અને વિકાસ અને તેમાં કાર્યકર્તાની ભૂમિકા અને કુશળતાઓ.

એકમ :- ૩ સામુદાયિક સંગઠન

- ૩.૧ સમુદાયનો અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓ.
- ૩.૨ ગ્રામીણ સમુદાય અને શહેરી સમુદાયનો લાક્ષણિકતાઓ.
- ૩.૩ સામુદાયિક સંગઠનનો અર્થ, ખ્યાલ અને લાક્ષણિકતાઓ.
- ૩.૪ સામુદાયિક સંગઠન પદ્ધતિના સિદ્ધાંતો.
- ૩.૫ સામુદાયિક સંગઠનની પ્રક્રિયા.

એકમ :- ૪ સામુદાયિક સંગઠન

- ૪.૧ સામુદાયિક સંગઠનના ઉદ્દેશો. સામુદાયિક સંગઠન અને સામુદાયિક વિકાસ વચ્ચેનો તફાવત.
- ૪.૨ સામુદાયિક સંગઠન પદ્ધતિની કુશળતાઓ.
- ૪.૩ સામુદાયિક સંગઠનની ભૂમિકાઓ.
- ૪.૪ સામુદાયિક સંગઠનના મોડેલ્સ.
- ૪.૫ સશકિતકરણનો ખ્યાલ, પ્રક્રિયા અને તેમાં આવતી બાધાઓ.

संदर्भ ग्रंथ

१. "समाज कार्य", डॉ. नेहल त्रिवेदी अने अन्य, नवभारत साहित्य मंदिर, अमदावाड
२. माइ जुवन अखे मारी वाणी भाग १ थी ४, नाचायल देसाई, नवजुवन प्रकाशन मंदिर, अमदावाड.
३. ग्रामीण समाजशास्त्र, प्रो. ओ.छ. शाह, जे.के. एवे, अनसा, अमदावाड.
४. नगर समाजशास्त्र, प्रो. ओ.छ. शाह, जे.के. एवे, अनसा, अमदावाड.
५. सामाजिक वैयक्तिक सेवाकार्य, डॉ प्रयागदिन मिश्र, उत्तरप्रदेश हिन्दी संस्थान, लखनऊ
६. सामाजिक वैयक्तिक सेवाकार्य, डॉ राजकुमार उपाध्याय
७. समाजकार्य के क्षेत्र, डॉ गीरीशकुमार, उत्तरप्रदेश हिन्दी, संस्थान, लखनऊ
८. सामाजिक सामूहिक कार्य - डॉ प्रयागदिन मिश्र, उत्तरप्रदेश हिन्दी संस्थान, लखनऊ
९. समाजकार्य सिद्धांत एवं अभ्यास, कृपालसिंह सूदन, नव जयोति सीमरन पब्लिकेशन, लखनऊ
१०. समाजकार्य दर्शन एवं प्रणालिया, मिस्री अहमद आर, ब्रिटिश बुक डिपो, लखनऊ
११. समाजकार्य सिद्धांत और व्यवहार, कुवरीसिंह तिलारा प्रकाशन केन्द्र, लखनऊ
१२. समाजिक कार्य का परिचय, डॉ धर्मपाल चौधरी, आत्माराम अेन्ड सन्स, लखनऊ
१३. व्यावसायिक समाजकार्य, डॉ अे अेस इनामशास्त्री, गुलसी सोशल पब्लिकेशन, लखनऊ
१४. समाजकार्य, तेजस्कर पाण्डेय ओजस्कर पाण्डेय, भारत बुक सेन्टर, लखनऊ
१५. समाजकार्य दर्शन, तेजस्कर पाण्डेय ओजस्कर पाण्डेय, भारत प्रकाशन, लखनऊ
१६. कम्युनिटी आर्गेनाइजेशन एण्ड प्लानिंग, आरथर हिलमैन, द मैकमिलन कम्पनी, न्यूयॉर्क
१७. कम्युनिटी आर्गेनाइजेशन, कुर्टज रसेल, एसोसियेशन आफ सोशल वर्क्स, न्यूयॉर्क
१८. कम्युनिटी आर्गेनाइजेशन इन इण्डिया, गैंगराडे, के डी, पापुलर प्रकाशन, बाम्बे समाजकार्य सिद्धांत एवं अभ्यास, कृपालसिंह सूदन, नव जयोति सीमरन पब्लिकेशन, लखनऊ
१९. Social Case Work , R.K.Upadhyay, Rawat Publications, Jaipur and New Delhi
२०. Theory and Practice of social case Work,Hamilton,Gordon, Columbia University Press,New York-1951.
२१. Social Diagnosis,Richmond,Mary,Russell Sage Foundation,New York-1917.
२२. What is Social Case Work ?, Richmond,Mary, Russell Sage Foundation,New York-1922.
२३. Social Case Work Taber,L.R.and Taber,R.H., Sage Foundation,London-1985.
२४. Group Work(Theories and Practices), H.Y.Siddiqui,Rawat Publications,Jaipur.
२५. Group Process in Social Work, Douglas,Tom,New York:Wiley-1979.
२६. Social Group Work, Konopka,Gisela, Englewood Cliffs,N.J:Prentice-Hall.-1963.
२७. Social Group Work Method and social work Education, Murphy, Marjorie, Council on social work education,New york-1959.
२८. Social Work With Group, Northen, Helen and Roselle, Kurland, Columbia University Press, New York-2001
२९. Social Group Work, Trecker, Harleigh, Woman's Press, New York-1948
३०. Social Group Work Practice, Wilson, Gertrude and Gladys Ryland, Houghton Mifflin Co., Boston-1949
३१. Social work an integrated approach, Sanjay Bhattacharya, Deep and Deep Publications, Delhi.
३२. Towards people centred development, Desai Murl, Monterio Anjali, Narayan Lata, TATA Institute of social sciences, Mumbai.
३३. Social work an integrated approach, Sanjay Bhattacharya, Deep and Deep Publications, Delhi.
३४. Community Organization, Rao K.Mukund, Planning Commission, Encyclopedia of social work n India,1968

૩૫. Social work and Social Action, Siddiqui H.Y, Harman Publication, New Delhi

પેપર નં ૧૦૭ સમાજકાર્ય ની પદ્ધતિઓ -૨

ગુણ - ૧૦૦ (આંતરિક - ૩૦ + બાહ્ય - ૭૦)

ક્રેડીટ-૪

એકમ :- ૧ સમાજકાર્ય સંશોધન

- ૧.૧ સંશોધનનો અર્થ અને ખ્યાલ. સમાજકાર્ય સંશોધનનો અર્થ અને ખ્યાલ.
- ૧.૨ સમાજકાર્ય સંશોધનનું મહત્વ અને સંશોધનના સોપાનો./સંશોધનના પ્રકારો.
- ૧.૩ ઉપકલ્પનાનો અર્થ , લક્ષણો અને સ્ત્રોત.
- ૧.૪ માહિતીનો અર્થ, પ્રકારો અને સ્ત્રોતો.
- ૧.૫ સમષ્ટિનો અર્થ અને પ્રકારો.

એકમ :- ૨ સમાજકાર્ય સંશોધન

- ૨.૧ નિદર્શનો અર્થ, લાક્ષણિકતાઓ અને પ્રકારો.
- ૨.૨ નિરીક્ષણ પદ્ધતિનો અર્થ / પ્રકારો / લક્ષણો / ઉપયોગીતા / મર્યાદાઓ.
- ૨.૩ પ્રશ્નાવલી પદ્ધતિનો અર્થ / પ્રકારો / લક્ષણો / ઉપયોગીતા / મર્યાદાઓ.
- ૨.૪ મુલાકાત અનુસૂચિનો અર્થ / લક્ષણો / ઉપયોગીતા / મર્યાદાઓ.
- ૨.૫ માહિતીનું વર્ગીકરણ અને સંકેતીકરણનો અર્થ અને પ્રકારો

એકમ :- ૩ સામાજિક ક્રિયા

- ૩.૧ સામાજિક ક્રિયાનો અર્થ, ખ્યાલ અને વિશેષતાઓ.
- ૩.૨ સામાજિક ક્રિયાના ઉદ્દેશો અને કૌશલ્યો.
- ૩.૩ સામાજિક ક્રિયાની પ્રક્રિયા.
- ૩.૪ ગાંધીજીની અહિંસક સામાજિક ક્રિયાનો ખ્યાલ અને ગાંધીજીના સત્યાગ્રહની સોળ કળા.
- ૩.૫ ગાંધી પ્રરિત આંદોલનો - ચંપારણ સત્યાગ્રહ, ખેડા સત્યાગ્રહ, ખીલાફત આંદોલન, બારડોલી સત્યાગ્રહ,અસહકાર આંદોલન, દાંડીકૂચ, મીલમજૂરોનું આંદોલન, ભારત છોડો આંદોલન

એકમ :- ૪ સલાહ

- ૪.૧ સલાહનો અર્થ, ખ્યાલ, જરૂરિયાત
- ૪.૨ સલાહના ધ્યેયો.
- ૪.૩ સલાહના અભિગમો.
- ૪.૪ સલાહના ક્ષેત્રો.
- ૪.૫ સફળ સલાહકારની લાક્ષણિકતાઓ.

સંદર્ભ ગ્રંથ

૧. "સમાજ કાર્ય", ડો. નેહલ ત્રિવેદી અને અન્ય, નવભારત સાહિત્ય મંદિર, અમદાવાદ
૨. સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિઓ, પ્રો.એ.જી.શાહ,જે.કે.દવે, અનડા બુક ડીપો, અમદાવાદ
૩. સમાજશાસ્ત્રની સંશોધન પદ્ધતિઓ અને આંકડાશાસ્ત્રીય વિશ્લેષણ, પ્રો.એ.જી.શાહ,જે.કે.દવે, અનડા બુક ડીપો, અમદાવાદ
૪. સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિઓ, સ્વ.ડો.અરવિંદરાય દેસાઈ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
૫. વ્યાવસાયિક સમાજકાર્યના આધારસ્તંભો, ડૉ. આનંદી પટેલ, વ્યાવસાયિક અભિવૃત્તિ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૬. સામાજિક સર્વેક્ષણ એવં અનુસંધાન, રામ આહુજા, રાવત પબ્લિકેશન્સ, જયપુર એવં દિલ્લી
૭. સામાજિક અનુસંધાન, રામ આહુજા, રાવત પબ્લિકેશન્સ, જયપુર એવં દિલ્લી
૮. સામાજિક અનુસંધાન, સર્વેક્ષણ એવં સાંખિકી, ડૉ સંજીવ મહાજન અર્જુન પબ્લિશિંગ હાઉસ, નર્દ દિલ્લી
૯. સામાજિક અનુસંધાન, સર્વેક્ષણ એવં સાંખિકી, ડૉ ગણેશ પાણ્ડેય, રાધા પબ્લિકેશન્સ, નર્દ દિલ્લી
૧૦. Research Methods, Ram Ahuja, Rawat Publications Jaipur and New Delhi.
૧૧. Designs Of Social Research, D.K.lal Das, Rawat Publications Jaipur and New Delhi.
૧૨. Research Methodogy, C.R. Kothari, new age international private limited publisher, New Delhi.
૧૩. Practice of Social Research, Lal Das DK, Rawat Publications Jaipur and New Delhi.
૧૪. Generalist Social Work Practice, Karla Krogsrud Miley and Michael O'Melia, Allyn and Bacon, Boston.
૧૫. A Generalist Social Work Practice, Louise C. Johnson, Allyn and Bacon, Boston.
૧૬. Integrating social work method, specht and vicktry, national institute of social services library No. 31

પેપર નં ૧૦૮ વિકાસાત્મક અને કલ્યાણકારી સેવાઓનું સંચાલન

ગુણ - ૧૦૦ (આંતરિક - ૩૦ + બાહ્ય - ૭૦)

ક્રેડીટ-૪

એકમ :- ૧

- ૧.૧ સમાજકલ્યાણ, સમાજસુરક્ષાનો ખ્યાલ અને અર્થ.
- ૧.૨ સમાજકલ્યાણ વહીવટનો અર્થ અને ખ્યાલ.
- ૧.૩ સમાજકલ્યાણ વહીવટના પાસાઓ.
- ૧.૪ ભારતમાં સમાજકલ્યાણ વહીવટ.
- ૧.૫ સમાજકલ્યાણ વહીવટમાં પડતી મુશ્કેલીઓ.

એકમ :- ૨

- ૨.૧ વિકાસાત્મક અને કલ્યાણકારી સેવામાં સરકાર, સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ અને કંપનીઓની ભૂમિકા/કામગીરી.
- ૨.૨ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાનો અર્થ, વ્યાખ્યા અને લક્ષણો / સ્વૈચ્છિક સંસ્થાના પ્રકાર.
- ૨.૩ ભારતમાં સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓની અસરકારકતા / સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓની સમસ્યાઓ અને પડકારો.
- ૨.૪ સંસ્થાના નાણાકીય સાધનો / સંસ્થાનું અંદાજપત્ર અને સંસ્થાનું ઓડીટ.
- ૨.૫ સંસ્થાઓની ઔપચારિક વ્યવસ્થાતંત્રના કાર્યો / સંસ્થાકીય વાતાવરણ અને કાર્ય સંસ્કૃતિ.

એકમ :- ૩

- ૩.૧ પ્રયોજનાનો ખ્યાલ, પ્રયોજના દરખાસ્ત એટલે શું ? તેની જરૂરીયાત.
- ૩.૨ પ્રયોજના દરખાસ્ત માળખું.
- ૩.૩ કાર્યક્રમ વ્યવસ્થાપન.
- ૩.૪ કાર્યક્રમ દસ્તાવેજીકરણ અને વાર્ષિક અહેવાલ.
- ૩.૫ સંસ્થાઓમાં ટીમવર્ક.

એકમ :- ૪

- ૪.૧ સંસ્થા અને એક્રીડીટેશન.
- ૪.૨ મુંબઈ સાર્વજનિક ટ્રસ્ટ રજીસ્ટ્રેશન એક્ટ - ૧૯૫૦ સમજુતી અને સામાજિક અસરો.
- ૪.૩ સોસાયટી રજીસ્ટ્રેશન એક્ટ-૧૯૬૦. સમજુતી અને સામાજિક અસરો.
- ૪.૪ ટ્રેડ યુનિયન/કંપની ૨૫(એ)/કોઓપરેટીવ એક્ટ.
- ૪.૫ એફ.સી.આર.એ, કરવેરા મુક્તિ અને સંસ્થા.

संदर्भ ग्रंथ

१. व्यावसायिक समाजकार्यना आधारस्तंभो, डॉ. आनंदी पटेल, व्यावसायिक अभिवृत्ति प्रकाशन, अमदावाड.
२. ड्रियानुं समाजशास्त्र, डॉ. आम्नापाली मर्यट, युनिवर्सिटी ग्रंथ निर्माता बोर्ड, अमदावाड.
३. "समाज कार्य", डॉ. नेहल त्रिवेदी अने अन्य, नवभारत साहित्य मंडिर, अमदावाड.
४. संयालन नवा प्यालो अने टिशारो, डॉ. रमलीक जे. यादव, युनिवर्सिटी ग्रंथ निर्माता बोर्ड, अमदावाड.
५. प्रयोचना दरुभास्त, जनपथ अमदावाड.
६. समाज कल्याण प्रशासन, डॉ. धर्मपाल चौधरी, बिहार हिन्दी ग्रंथ अकादमी, पटना
७. समाजकार्य के क्षेत्र, डॉ. गीरीशकुमार, उत्तरप्रदेश हिन्दी, संस्थान, लखनऊ
८. भारतमां समाज कल्याण प्रशासन, डॉ. डी. आर. सचदेव, किताब महल, इलाहाबाद
९. नाभी एन जी ओ हैन्डबुक, नाभी पब्लिकेशन, नई दिल्ली
१०. व्यावसायिक समाजकार्य, डॉ. ओ. एस. इनामशास्त्री, गुलसी सोशयल पब्लिकेशन, लखनऊ
११. समाजकार्य, तेजस्कर पाण्डेय ओजस्कर पाण्डेय, भारत बुक सेन्टर, लखनऊ
१२. समाजकार्य दर्शन, तेजस्कर पाण्डेय ओजस्कर पाण्डेय, भारत प्रकाशन, लखनऊ
१३. समाजकार्य सिध्दांत एवं अभ्यास, कृपालसिंह सूदन, नव जयोति सीमरन पब्लिकेशन, लखनऊ
१४. समाजकार्य दर्शन एवं प्रणालिया, मिसा अहमद आर, ब्रिटिश बुक डिपो, लखनऊ
१५. समाजकार्य सिध्दांत और व्यवहार, कुवरसिंह तिलाश प्रकाशन केन्द्र, लखनऊ
१६. समाजिक कार्य का परिचय, डॉ. धर्मपाल चौधरी, आत्माराम अेन्ड सन्स, लखनऊ
१७. Nabhi's Handbook for NGOs Vol; 1/2, Nabhi Publication, New Delhi.
१८. Organizational Behaviour, Jit Schadani, Vikas Publishing house pvt ltd, New Delhi.
१९. Role in N.G.O. IN Development of Social System, O.P. Goel
२०. Social work an integrated approach, Sanjay Bhattacharya, Deep and Deep Publications, Delhi.
२१. Introduction of Social Welfare, Friedlander Walter A., Prentice Hall inc., New york.
२२. Formation & Management of Trust, Nabhi Publication, New Delhi.

પેપર નં ૧૦૯ ગ્રામ્ય ક્ષેત્ર કાર્ય

ગુણ - ૧૦૦ (આંતરિક - ૩૦ + બાહ્ય - ૭૦)

ક્રેડીટ ૪

પેપર નં ૧૧૦ ગ્રામ્ય શિબિર અને સંસ્થા પરિચય-મુલાકાત

ગુણ - ૧૦૦ (આંતરિક - ૩૦ + બાહ્ય - ૭૦)

ક્રેડીટ ૪

૧. સંગઠન તાલીમ એક માર્ગદર્શિકા, સુરેશ પ્રજાપતિ, ઓએસીસ એ સેલ્ફલેસ ઇન્ટરનેશનલ સોસાયટી, વડોદરા.
૨. સહભાગી ગ્રામીણ ચકાસણી, સીઈઈ, અમદાવાદ.
૩. Note on Field Instructions, V.P.Bet, TAPASWEE, Avanti Nagar, Solapur, Maharashtra, 1989.
૪. Fieldwork Supervision, Delhi School of Social Work, Delhi University, Delhi, 1957.
૫. Fifty Years of Social Work Education in India, K.K.Jacob.
૬. "A Critical Study of Fieldwork Training in Social Work Education in Shivaji University", B.T.Lawani,Kolhapur (Unpublished M. Phil Dissertation),1989.
૭. Sixty Years of Social Work Education, MASWE, Nagpur, 1995.
૮. Fieldwork and Social Work, M.V. and S.N. Rao, Murthy, Waltair,Department,of Sociology and Social Work,1970.
૯. Continuity and Change in Indian Society, Bindeshwar Pathak, Concept Publishing Company, New Delhi, 1998.
૧૦. Fieldwork Training in Social Work Education, K.G. and B.T. Lawani,Pathan, Bharati Vidyapeeth, Bijapur Road,Solapur,Maharashtra,1990.
૧૧. Fieldwork in Social Work Education R.R..Singh,(A Perspective for Human Services Profession), Concept Publication Co., New Delhi, 1985.
૧૨. The Fieldworkers and the Field, M.N.Srinivas, Delhi, Oxford University Press, 1983.
૧૩. Note on Feildwork Training in Social Work, I.S.Subhedar, SWASS,7,Namrata Appt. Kadamwadi Road,Maharashtra,1988.
૧૪. Participatory Rural Appraisal: Methodology and application, Mukharjee N., Concept publishers, New Delhi.